

Theological University Utrecht

Een profetische brief van de paus

Dekker, J.

Published in:
Reformatorisch Dagblad

Published: 06/10/2020

Document Version
Publisher's PDF, also known as Version of record

[Link to publication](#)

Citation for published version (APA):
Dekker, J. (2020). Een profetische brief van de paus. *Reformatorisch Dagblad*.

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal ?

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

 Luister naar

Zelfs de slimste mens kan wat de Schrift betreft ongeletterd zijn

OPINIE Als gereformeerde theoloog is Jaap Dekker paus Franciscus, 'mijn broeder in Rome', dankbaar voor diens brief over het belang van zorgvuldig de Bijbel lezen en uitleggen. Daarin hebben theologische faculteiten een belangrijke rol.

Jaap Dekker • bijzonder hoogleraar 'Bijbelonderzoek en christelijke identiteit' aan de Theologische Universiteit Kampen

dinsdag 6 oktober 2020 om 12:20

beeld nd

THEOLOGENBLOG

De paus is productief deze dagen. De nieuwe sociale encycliek die hij op 3 oktober het licht deed zien trekt natuurlijk de meeste aandacht. De bisschop van Rome keert zich

tegen het huidige economische systeem en voert een profetisch pleidooi om de wereld te helpen genezen. Maar niet minder profetisch is de apostolische brief die op 30 september verscheen, de sterfdag van kerkvader Hiëronymus. [Deze brief](#) draagt als titel *Scripturae Sacrae Affectus*, ‘Liefde voor de heilige Schrift’ en roept de mensheid op om zich opnieuw in haar eigen spirituele en culturele erfgoed te verdiepen.

Aan Hiëronymus (ong. 345–420) heeft de kerk de Vulgaat te danken, de Latijnse bijbelvertaling die voor de kerk eeuwenlang gezaghebbend is geweest. Zijn intense liefde voor de Bijbel en zijn brandende ijver om deze voor anderen te ontsluiten, inspireren ook vandaag nog. Zelf was Hiëronymus in de klassieke letteren geschoold, maar om ook het Oude Testament in de grondtaal te lezen maakte hij zich het Hebreeuws eigen, al kostte hem dat moeite. Met zijn pleidooi voor een historisch-grammaticale exegese werd hij bovendien de vader van de studie van de bijbelvakken.

De paus signaleert vandaag een toenemende ongeletterdheid, een ontstellend gebrek aan vaardigheden om goede verstaanders van de Schrift en geloofwaardige uitleggers van onze eigen traditie te zijn. Treffend in dit verband is zijn verwijzing naar Jesaja 29 vers 11 en 12: ‘Elk visioen is voor jullie als een tekst van een verzegeld boek, dat aan iemand die kan lezen wordt voorgelegd met de vraag: ‘Lees die eens’, waarop hij antwoordt: ‘Dat gaat niet, het is verzegeld.’ Of als het wordt voorgelegd aan iemand die niet lezen kan: ‘Lees die eens’, dan zal hij zeggen: ‘Ik kan niet lezen.’ (NBV).

Dit bijbelwoord dat de profetieën van Jesaja al in een bepaalde boekvorm veronderstelt (vergelijk Jesaja 8 vers 16), stelt zowel onkunde als onwil aan de kaak. De vraag van de Ethiopiër uit Handelingen 8 vers 31 om hulp bij het lezen en begrijpen, mag vaker gesteld worden. De Bijbel is inderdaad geen eenvoudig boek. Oordelen als die van Maarten van Rossem dat het Oude Testament ‘totaal krankjorum, gewelddadig en idioot’ is (De Slimste Mens, 5 augustus 2020) zijn dan snel uitgesproken. Zelfs de slimste mens kan wat de Schrift betreft ongeletterd zijn.

Behalve dat de paus vooral jonge generaties opwekt hun eigen erfenis te onderzoeken, wijst hij ook op de taak van theologische faculteiten. In het voetspoor van Hiëronymus zouden die een grotere nadruk mogen leggen op het verstaan van de Schriften en studenten primair vaardig moeten maken in het uitleggen van teksten en in de bijbelse theologie als geheel. En niet alleen gelovigen moeten voorzien worden van bronnen die helpen om de Schriften te ontsluiten. Dat is een onmisbare dienst aan de samenleving

als geheel. Meer inzicht in de Bijbel helpt ook om de eigen cultuur en zichzelf te leren verstaan.

Ik ben mijn broeder in Rome dankbaar voor dit profetisch geluid, ook met het oog op verschillende kerkelijke synodes die op dit moment gehouden worden. Kan zijn brief nog aan de synodestukken worden toegevoegd? De oproep aan het slot, om ons toe te vertrouwen aan Maria, neem ik dan wel voor lief. Deze brief biedt tegenwicht als kerken alleen verantwoordelijkheid voelen voor het ondersteunen van de eigen predikantenopleiding. Alsof de ontwikkeling van bredere programma's geen kerkelijke steun verdient. In een tijd van toenemende ongeletterdheid is mij dat veel te naar binnen gekeerd. Theologie die zich laat voeden door intense liefde voor de heilige Schrift en scholing biedt in een breed pallet aan vaardigheden hoe de Schrift te verstaan, is een christelijke dienst aan de samenleving als geheel.

Jaap Dekker is bijzonder hoogleraar 'Bijbelonderzoek en christelijke identiteit'. Hij schrijft dit artikel als lid van de gezamenlijke onderzoeksgroep BEST (Biblical Exegesis and Systematic Theology) van de Theologische Universiteiten in Apeldoorn en Kampen.

Dit is een opiniebijdrage. De mening van de auteur is niet per se het standpunt van de redactie. Wilt u reageren? Stuur dan een brief (maximaal 200 woorden) naar opinie@nd.nl

 Mail de redactie ▾